

TREKVOGELJACHT IN DE PYRENEEËN

Col d'Orgambideska voor drie jaar vrij van jacht!

Jaap Taapken

Bij gunstige weersomstandigheden passeren er in het najaar dagelijks vele duizenden vogels!

Elk najaar komen van 15 september tot 20 november de Zuidfranse vogelschieters in actie. In het totaal zijn dat zo'n 500.000 jachtvergunninghouders die op massale wijze aan de noordzijde van de Pyreneeën op Houtduiven jagen, die daar dan in enorme troepen de bergpassen opzoeken op hun trek naar het zuiden. Ringgegevens wijzen uit dat er zelfs uit Scandinavië tot uit Finland vele Houtduiven hun weg over de Pyreneeën zoeken. Maar er wordt ook gedurende deze tijd op doortrekkende stootvogels (valken, gieren, kiekendieven, buizerden, wouwen, Slangenarenden), Kraanvogels, zwaluwen en andere zangvogels geschoten, ja zelfs schiet men wel op voorbijtrekkende vlinders, zoals ik dat ook in Zuid-Italië en op Malta zag doen. Controle op naleving van de wet geschiedt hier in het totaal niet. Controleurs-Vogelwet 1936, zoals in ons land, kent men daar helemaal niet.

Invasie van vogelschieters

In Haute Soule bezetten honderden voertuigen met wezens in camouflage-pakken en met automatische geweren de bergpassen, waar zij de vele duizenden permanent opgestelde schietposten (vaak houten schuttingen) innemen. Vooral de cols, zoals deze bergpassen worden genoemd, zijn bijzonder in trek omdat daarover de meeste vogels hun weg naar het zuiden zoeken. De Pyreneeën zijn voor de vele miljoenen trekvogels in het najaar niet in de eerste plaats een geografische barrière, dat zijn echter de tienduizenden vogelschieters die hier onrust en verwarring stichten. Het lijkt er op alsof er een ware 'ontscheping' heeft plaatsgevonden op de bergtoppen en de bergkammen. Vanaf de vele duizenden schietposten kan men de gehele dag het knallen van de schoten horen, dat er niet van de lucht is. Voor

de lokale Baskische jagers betekent deze invasie van jagers uit andere streken een ware catastrofe, getuige de lekke banden van de auto's van de 'Bordelais', zoals men hen hier noemt. Want het zijn vooral de westelijke Pyreneeën, die de grootste aantrekkingskracht uitoefenen.

Toerisme

De Vereniging voor Vreemdelingenverkeer van Soule is financieel geïnteresseerd in de trekvogeljacht omdat zij bergpassen verhuurt ten behoeve van de jacht (Fr.fracs 700.000) en men tracht voor dit jachtoerisme het gehele gebergte geëxploireerd te krijgen. Het geld dient voor de aanleg van wegen en het trekken van banen. Zo werden er gedurende het laatste decennium vele honderden kilometers aangelegd. Die zogenaamde landelijke wegen, voor de herders en hun kudden zijn in feite

zuiver en alleen aangelegd ten behoeve van het jachttoerisme. De Baskisch-Béarnese Pyreneeën zijn veranderd in één groot toeristisch gebied, waarvan de exploitatie ten koste van de oorspronkelijke fauna (gieren, arenden, beren en lynxen) gaat. Het is een vernedering en geringschatting van het gebergte en haar oorspronkelijke bewoners. Deze onprettige jachtwijze (het schieten op grote troepen voorbijtrekkende vogels) blijft daar een zinloze moordpartij.

Col d'Orgambideska gehuurd

Ondanks alle tegenstrijdige berichten (zie pagina 144 van vorig nummer) hebben twee ecologen (Michel LeConté en J. Tanguy Le Gac) op 13 mei 1979 in het bijzijn van honderden jagers bij recht van afnemend opbod, een grote 'jachtbergpas' in de Souletijnse Pyreneeën: de Col d'Orgambideska voor de tijdsduur van drie jaar gehuurd. De huurprijs van de cols wordt bepaald naar de ligging van de bergpassen op de bergkammenlijn. De voor de trekvogeljacht het gunstigst gelegen plaatsen zijn dan ook het duurst. In 1976 lagen de prijzen van de huur nog tussen f 1000,- en f 50.000,- per jaar. Inmiddels zijn deze prijzen aanzienlijk gestegen. Door een lening zijn de nodige fondsen bijeengebracht voor deze operatie. Gedurende de gehele 3-jarige huurperiode zal de Col d'Orgambideska (hoogte 1284 meter) het eigendom zijn van de intekenaars. In de maand oktober zal men hier al diverse activiteiten gaan ontplooiën.

Deze bergpas werd verkregen voor een intekeningsbedrag van f 8500,- die op een bewijs van intekening van een lening werd uitgereikt en die tevens de rechten voor één jaar vor-

men. De overige f 17.000,- dienen binnenkort ook te zijn voldaan.

Op de Col d'Orgambideska zal de eerste drie jaar niet meer gejaagd worden, daar moeten we allemaal aan meehelpen!

Orgambideska, in het hart van de Pyreneeën, zal gedurende drie jaar een vrije bergpas moeten zijn.

Als eerste hulp heeft het Actie-Comité van Het Vogeljaar een bedrag van Fr. frcs 3000,- overgemaakt als bijdrage voor de bescherming van de trekvogels in de Pyreneeën. Giften ten behoeve van de 3-jarige huur van deze eerste Franse bergpas worden gaarne ontvangen op girorekening 638 498 t.n.v. Actie Comité Het Vogeljaar te Hilversum, met vermelding 'Col d'Orgambideska'. Ook medewerking van vogelwerkgroepen en vogelbeschermingswachten, die in hun eigen groep geld bijeen willen zamen, wordt zeer op prijs gesteld!

Programma

Deze actie heeft als uitgangspunt een programma welke als doel heeft:

- de studie van het schrik-effect van de jacht
  - de studie van de vogeltrek over de Pyreneeën;
  - het evalueren van het schrik-effect van de jacht op de trekvogels, alsmede de buitensporigheden van de jacht vast te leggen;
  - ten slotte en vooral: het voorlichten en beïnvloeden van de publieke opinie, zowel de lokale, als die van Frankrijk en van Europa.
- Om dit programma te verwezenlijken zal ge-

De Col d'Orgambideska, hoogte 1284 meter, met schietposten van waaruit de trekvogels worden belaagd!

Overzicht van de weg die de trekvogels over de bergen volgen. Massif d'Iraty, waar zich ook de Col d'Orgambideska bevindt.

tracht worden een permanente bezetting te organiseren gedurende de eerste drie jachtseizoenen. Voor het beheer zal een organisatie worden gesticht.

Bewakers gevraagd

Maar er wordt niet alleen geld gevraagd om de huur voor drie jaar van de bergpas, de Col d'Orgambideska, te kunnen voldoen. Er wordt ook medewerking bij de bewaking gevraagd van individuen of groepen uit alle landen. Elkeen kan geheel onafhankelijk deelnemen. Camping en ravitaillering zijn mogelijk op enkele km afstand. De camping van Iraty kost Fr.fracs 8.- per nacht. In de Blokhut Orgambideska (25 plaatsen) Fr.fracs 12.- per nacht, met mogelijkheid tot bereiding van eigen eten. Bivakken of schuilhutten van herders kunnen zo mogelijk gratis gebruikt worden. Voor warme kleding en regenkleding moet in deze tijd van het jaar goed gezorgd worden (circa 1300 meter hoogte!).

Onderzoek

Het onderzoek en de bewaking ter plaatse heeft tot doel het schatten van de invloed van de jacht op de vogeltrek en het tellen van de aangeschoten vogels. Bovendien zal er getracht worden de jagers zo veel mogelijk te doen weerhouden om op stootvogels en zang-

vogels te schieten op de plaatsen waar ze zich concentreren.

In geval van overtreding van de wet zal getracht worden de wantoestanden wettelijk te doen vervolgen, waarbij discretie en voorzichtigheid zijn geboden om ongenoegen te voorkomen.

Bovendien worden alle veldornithologen verzocht op markante punten tellingen te houden van de aantallen vogels die doortrekken. Groepjes van ten minste twee personen zullen de gehele dag op vaste punten gegevens over de vogeltrek moeten noteren en aantallen moeten schatten.

Er zal een stand (tentoonstelling, verkoop en dergelijke) permanent ter beschikking zijn, welke bovendien het ontvangstcentrum voor medewerkers zal zijn.

Deelname

Deelnemers kunnen zich **per briefkaart** melden bij ons redactie-adres: Utrechtseweg 43, 1213 TL Hilversum. Men gelieve vooral het aantal personen (met opgave van namen en adressen) en periode op te geven wanneer men aldaar aanwezig zou kunnen zijn.

Ligging

De Col d'Orgambideska ligt ten zuidwesten van Tardets-Sorholus en ten zuidoosten van

Schietposten op de Col d'Orgambideska, Frankrijk dichtbij de Spaanse grens in de Pyreneeën.

St. Jean, even ten zuiden van de Pic des Escaliers, ten oosten van Col Bargargui. De coördinaten van de Col d'Orgambideska zijn 47° 82' N; 3° 72' W. Hiervoor wordt de Michelin kaart (1 : 200.000) nr. 78 aanbevolen, ook nr. 85 is eventueel bruikbaar.

• Jaap Taapken, Utrechtseweg 43, Hilversum.

Blaauwe Reigers met kleurringen

In het kader van een grote ringactie heeft het Institut für Vogelkunde, Gsteigstrasse 43, 8100 Garmisch-Partenkirchen in 1978 in Zuid-Beieren 200 nestjongen van de Blaauwe Reiger met kleurringen gemerkt en voor een deel ook van gekleurde vleugelmerken voorzien. Om de andere poot is een aluminium ring aangelegd. De kleur van de plastic ring geeft de kolonie aan. Waarnemingen van deze gemerkte reigers worden graag door bovenstaand instituut ontvangen, waarbij de duur van het verblijf vooral van belang wordt geacht.

Bergeenden met kleurringen

In enkele delen van Schotland, Noordoost-Engeland worden uitgebreide studies naar de Bergeend georganiseerd inzake hun trek en hun verspreiding door de universiteiten van Aberdeen en Durham en Nature Conservancy Council.

Waarnemingen van Bergeenden met kleurringen worden gaarne ingewacht met gegevens over de positie van de ringen aan iedere poot, te zamen met de gewoonlijke gegevens zoals datum, plaats, aantal, duur van verblijf enz.

• M. W. Pienkowski, 1 West Fenton Cottages, North Berwick, East Lothian EH13 5 AL, Engeland.

Tafeleend met halsring

Op 14 maart 1979 nam ondergetekende een ♂ Tafeleend waar met een gele halsring. Plaats van waarneming de Bommeer tussen Vlaardingen en Maasland. Nummers e.d. niet kunnen aflezen. Weet iemand de ringplaats van deze Tafeleend?

• W. Breedveld, Broekweg 130, Vlaardingen.

Verslag Vogelstudie 1978

Het 15e Verslag Vogelstudie, uitgegeven door het Contactorgaan voor Vogelstudie van de KNNV, is zojuist verschenen. Het bevat 122 pagina's, waaraan een groot deel van de 130 Nederlandse en 6 Belgische vogelstudie-organisaties die in het adressenbestand van het contactorgaan zijn opgenomen, een belangrijke bijdrage hebben geleverd in de vorm van overzichten van hun werkzaamheden en toekomstplannen. Naast deze en andere waardevolle gegevens, die in dit bijzonder goed afgewerkte verslag zijn vermeld is een overzicht aanwezig van de inhoud van vele regionale mededelingenbladen en landelijke tijdschriften, waarin artikelen op het gebied van de vogelstudie zijn gepubliceerd.

Het verslag is kosteloos verkrijgbaar, voor hen die zich met de organisatorische kant van de vogelstudie als vrijetijdsbesteding bezig houden of daarin zijn geïnteresseerd bij J. Steenman, Willibrordweg 1, 3922 CC Rheden, 08376-3025, zolang de voorraad strekt!

De jaarlijkse contactvergadering zal dit jaar, wederom in nauwe samenwerking met de SOVON, worden gehouden op zaterdag 8 december 1979 in de collegezaal van het Botanisch Laboratorium 106, Utrecht. Er zal ruime aandacht worden geschonken aan de lopende coördinatiewerkzaamheden.